

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 10. marta 2022. godine
Br. ref.:AGJ 1957/22

PRESUDA

u

slučaju br. KI44/21

Podnositeljka

Besa Sopi

**Ocena ustavnosti presude
AC-I-20-0019 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za
pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju
od 21. januara 2021. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Besa Sopi sa prebivalištem u opštini Suva Reka (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva).

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava ustavnost presude [AC-I-20-0019] od 21. januara 2021. godine Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće) u vezi sa presudom [C-IV-14-2470] od 10. marta 2020. godine Specijalizovanog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Specijalizovano veće).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude kojom su podnositeljki zahteva navodno povređena osnovna prava i slobode zagarantovane članovima 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 54. [Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članom 1 protokola 12 (Opšta zabrana diskriminacije) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 1. marta 2021. godine, podnositeljka zahteva je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 4. marta 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Safeta Hoxhu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërxhaliu Krasniqi (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Radomir Laban (članovi).
7. Dana 9. marta 2021. godine, Sud je obavestio podnositeljku zahteva i Posebnu komoru Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: PKVS) o registraciji zahteva.
8. Dana 1. februara 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i većinom glasova iznelo preporuku Sudu o prihvatljivosti zahteva.
9. Istog dana, Sud je većinom glasova utvrdio, (i) da je zahtev prihvatljiv; i (ii) većinom glasova utvrdio da presuda [AC-I-20-0019] Žalbenog veća PKVS od 21. januara 2021 godine nije u saglasnosti sa članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.

Pregled činjenica

10. Podnositeljka zahteva je bila u radnom odnosu kod Društvenog preduzeća „Industrijsko poljoprivredno preduzeće“ iz Suve Reke (u daljem tekstu: DP „IPP Suva Reka“) od 1981 godine do 22. jula 1991. godine kada joj je odlukom br.2388 DP „IPP Suva Reka“ prekinut radno odnos.
11. Podnositeljska zahteva je povodom ovog pitanja pokrenula tri sudska postupka i to; 1) Postupak pred opštinskim sudom u Suvoj reci za poništajem odluke br.2388 do 22. jula 1991. godine DP „IPP Suva Reka“ i vraćanje na prethodno rano mesto 2) Postupak pred opštinskim sudom u Suvoj reci za nadoknadu ličnih dohotka za period od 22. jula 1991 godine sve do 30. juna 1999 godine i 3) Postupak po pitanju ostvarivanja prava podnositeljke zahteva na zaostale lične dohotke u procesu privatizacije DP „IPP Suva Reka“. Stoga sud će odvojeno predstaviti pregled činjenica za ova tri postupka.

Postupak za poništajem odluke br.2388 do 22. jula 1991. godine DP „IPP Suva Reka“ i vraćanje na prethodno rano mesto

12. Ne utvrđenog datuma 2000. god. Podnositeljka zahteva je Opštinskom sudu u Suvoj reci (u daljem tekstu Opštinski sud) podnela predlog za poništajem odluke [br.2388] do 22. jula 1991. godine DP „IPP Suva Reka“ i shodno tome vraćanje na prethodno rano mesto.
13. Dana 1. decembra 2000. godine, Opštinski sud presudom (C.br. 122/2000) prihvatio je kao osnovan predlog podnositeljke zahteva na način da je poništio kao protivzakonitu odluku br.2388 do 22. jula 1991. godine DP „IPP Suva Reka“, dok sto se tiče pitanja ličnih dohodak sud se nije bavio ovim pitanjem s obzirom da to pitanje nije bilo pokrenuto od strane podnositeljske zahteva.

Postupak za nadoknadu ličnih dohotka za period od 22. jula 1991 godine sve do 30. juna 1999 godine na osnovu presude (C.br. 122/2000) Opštinskog suda od 1. decembra 2000. godine

14. Dana 13. jula 2005. godine. Podnositeljka zahteva je Opštinskom sudu podnela tužbu za nadoknadu ličnih dohotka za period od 22. jula 1991 godine sve do 30. juna 1999 godine i sve to na osnovu presude (C.br. 122/2000) Opštinskog suda od 1. decembra 2000. godine kojom je poništajena odluke [br.2388] do 22. jula 1991. godine DP „IPP Suva Reka“.
15. Dana 23. septembra 2005. godine, Opštinski sud se rešenjem (C.br.205/05) oglasio nenadležnim za odlučivanje po ovom pitanju i podnositeljsku zahteva uputio na Agenciju za Privatizaciju i Specijalnu komoru Vrhovnog suda Kosova.

Postupak po pitanju ostvarivanja prava na zaostale lične dohotke u procesu privatizacije DP „IPP Suva Reka“

16. Dana 19. novembra 2010. godine, na osnovu spisa predmeta, započeo je proces privatizacije: DP „IPP Suva Reka“, koje je stavljeno pod upravu Kosovske agencije za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP).
17. Dana 17. marta 2014. godine, podnositeljka zahteva je Organu za likvidaciju gore navedenog društvenog preduzeća (u daljem tekstu: Komisija za likvidaciju), podnela zahtev za naknadu neisplaćenih ličnih dohodaka za period od 22. jula 1991. godine do 1999. godine.
18. Dana 10. marta 2014. godine, Organ za likvidaciju se odlukom [br.PRZ006-0868], odbio zahtev podnositeljke za naplatom neisplaćenih ličnih dohodaka, pozivajući se na član 608. Zakona o udruženom radu iz 1976. godine (u daljem tekstu: stari Zakon o radu), prema kojem *„pravo da zahteva isplatu ličnog dohotka i drugih prava zapošlenja ističe nakon 3 godine, u skladu sa principima zastarelosti“*.
19. Dana 10. aprila 2014. godine, na odluku [br.PRZ006-0868] od 10. marta 2014. godine Komisije za likvidaciju, podnositeljka zahteva je podnela tužbu Specijalizovanom veću zbog pogrešno i nepotpuno utvrđivanog činjeničnog stanja i pogrešnog sprovođenja materijalnog stanja.
20. Dana 10. marta 2020. godine, Specijalizovano veće je presudom [C-IV-14-2470], odbilo tužbu podnositeljke zahteva kao neosnovanu, i potvrdilo odluku Komisije za likvidaciju, i obrazložio, između ostalog, *“opšta pravila koja su određena Zakonom o Obligacionim Odnosima od 1978 godine ZOO, član 387 i 388 reguliše prekid roka zastarevanja i izričito definiše da rok zastarevanja može se ukinuti samo ako dužnik tvrdi dug, ili kada poverilac preduzme radnju za pokretanje pravnog postupka na sudu ili nadležnom organu u cilju potvrđivanja, garancije ili stvaranja takvog zahteva. U navedenom predmetu, žalilac nije preduzela takvu radnju pred sudom, u potraživanju ostvarivanja njenih prava za neisplaćene plate za period od 22. Juli 1991 do 30. Juni 1999.godine, pre podnošenja zahteva OL u 2011 godini. Znači, rok zastarevanja za neplaćene plate je 3 godine, stoga zahtev žalioca je zastareo u 2003.godini. “Sud nalazi da je žalilac podneo tužbu Opštinskom sudu u Suvojreci, o poništenju odluke o prekidu radnog odnosa. Opštinski sud u Suvareci, presudom C.br.122/2000 od 01. Decembra 2000.godine, poništio je odluku o prekidu radnog odnosa br.2388, dana 22. Juli 1991.godine, kao protivzakonitu. Sud takođe nalazi da žalilac u to vreme, tužbom nije zatražio nadoknadu ličnog dohotka. Nadoknada neisplaćenih plata, za gore navedeni period, žalilac je prvo zatražio kod OL-a, zahtevom od 17. Marta 2011.godine, ali u to vreme zahtev je zastareo kao što je gore obrazloženo.”*
21. Dana 18. juna 2020. godine, na gore navedenu presudu Specijalizovanog veća, podnositeljka zahteva je uložila žalbu Žalbenom veću, navodeći bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, kao i pogrešnu primenu materijalnog prava.

22. Dana 21. januara 2021. godine, presudom [AC-I-20-0091], Žalbeno veće je odbilo žalbu podnositeljke zahteva, kao neosnovanu, i potvrdilo gore navedenu presudu Specijalizovanog veća, navodeći, *“Apelaciono veće nalazi da tužilja i 13. Juli 2005.godine, je dostavila jednu tužbu protiv DP u vezi zahtevanih plata za navedeni period, i za ovu tužbu Opštinski sud u Suvareci, njegovom presudom C.br. 205/05, od 23.09.2005.godine, proglašava se ne nadležnim i odlučuje da dosije predmeta uputi SKVS-a. Apelaciono Veće nalazi da zahtev o zatraženoj zadnjoj plati od meseca juni 1999.godine, je zastarevao 30. Juni 2002.godine, dok ostale plate još i ranije, stoga tužba o platama dostavljena Opštinskom sudu u Suvareci, dana 13.07.2005.godine, nije mogla da prekine zastarevanje koji se već ranio dogodio, pre dostavljanja ove tužbe.”*

Postupak po pitanju prava na 20% (dvadeset posto) od privatizacije DP „IPP Suva Reka“

23. Dana 18. marta 2011. godine, podnositeljka zahteva je podnela tužbu Specijalizovanog veća, tražeći da joj se utvrdi pravo na dobije 20% (dvadeset posto) od prihoda privatizacije DP „IPP Suva Reka“, sa zahtevom da se njeno ime uvrsti u konačnu listu.
24. Dana 30. marta 2011. godine, podnositeljka zahteva je s obzirom da je saznala da se njeno ime nalazi na listi radnika koji ostvaruju 20% od prihoda privatizacije DP „IPP Suva Reka“, promenila tužbene navode podnete Specijalizovanom veću na način da je svoj zahtev za utvrđivanje prava na 20% od prihoda privatizacije DP „IPP Suva Reka“ preinačila u zahtev za nadoknadu ličnih dohotka za period od 22/07/1991 godine do 1999 godine.
25. Dana 16. februara 2016. godine, Specijalizovano veće je rešenjem [C-II-13-0452- C-0001], obustavilo sudski postupak u ovom predmetu.
26. Dana 14. marta 2016. godine, na gore navedeno rešenje Specijalizovanog veća, podnositeljka zahteva je uložila žalbu Žalbenom veću, zbog kršenja odredbi spornog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničkog stanja kao i pogrešnu primenu materijalnog stanja.
27. Dana 14. januara 2021. godine, rešenjem [AC-I-14-0165-A0001], Žalbeno veće je odbilo žalbu podnositeljke zahteva, kao neosnovanu, međutim rešenje [C-II-13-0452- c-0001] Specijalizovanog veća od 16. februara 2016. godine je *ex officio* preinačeno na način da se tužba podnositeljke zahteva za nadoknadu ličnih dohotka za period od 22/07/1991 godine do 1999 godine odbacuje kao neprihvatljiva.
28. U relevantnom delu obrazloženja rešenja Žalbeno veće je navelo:
- “[...]Tužilac je podneo tužbu za isplatu neisplaćenih plata u ne preciziranom iznosu (dok prema zahtevu upućeno OL, iznos je od 5.413,00 evra) dana 18/03/2011.godine, dugo nakon početka postupka likvidacije. Stoga, u takvim*

slučajevima, kao što je odlučeno u brojnim slučajevima u sudskoj praksi Apelacionog Veća, kreditne tužbe koje se podnesu Sudu, nakon pokreta postupka likvidacije, one ne treba da se obustave, nego treba da se odbacuju kao neprihvatljive. Nakon pokreta postupka likvidacije, tužilja je trebala da njen zahtev za plate uputi kod organa za likvidaciju, a zatim, u slučaju odbijanja zahteva protiv odluke organa za likvidaciju, može se podneti žalba Sudu, kao što je definisano članom 70.2 Aneksa ZSK-a 04/I-046 na snazi u vreme donošenja ožalbenog rešenja. Takođe Apelaciono veće nalazi da tužilja u pitanju ima još jedan aktivni predmet pred Apelaciono veće evidentirano sa br. AC-I-20-0091 sa istim zahtevom. Stoga, iz ovih razloga žalba tužilje se odbija kao neosnovana, a napadnuto Rešenje Specijalnog veća ex officio se preinačuje nakon što davani rezultat nije tačan, i tužba tužilje treba da se odbaci kao neprihvatljiva”.

Navodi podnosioca zahteva

29. Podnositeljka zahteva navodi da je presuda [AC-I-20-0091] od 21. januara 2021. godine Žalbenog veća u vezi sa presudom [C-IV-14-2470] od 10. marta 2020. godine Specijalizovanog veća, doneta uz povredu njenih osnovnih prava i sloboda zagarantovane članovima 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 54. [Sudska Zaštita Prava] Ustava, kao i članom 1 protokola 12 (Opšta zabrana diskriminacije) EKLJP.
30. Što se tiče navoda o povredi člana 31. Ustava, podnositeljka zahteva, između ostalog, ističe da je (i) u DP „IPP Suva Reka“ radila sve do momenta privatizacije i da je njen zahtev i pored toga odbijen i pored svih relevantnih dokaza koje je ona dostavila, (ii) takođe podnositeljka zahteva ističe da je osporena Presuda je donesena u suprotnosti sa proceduralnim garancijama proisteklih iz navedenim članovima, jer nije održano ni jednog ročišta saslušanja, time joj je onemogućeno da se izjavi o spornim činjenicama.
31. Što se tiče navoda koji se odnose na povredu člana 24. Ustava kao i članom 1 protokola 12 (Opšta zabrana diskriminacije) EKLJP, podnositeljka zahteva ističe da, „nije tretirana podjednako sa ostalim radnicima Industrijskog Poljoprivrednog Preduzeća „Suhareka“ „pravno i činjeničko stanje“ koje je identična sa podnosiocem zahteva, dok osporena Presuda Apelacionog Veća, tretirala je njene tvrdnje u smislu diskriminacije”.
32. Podnositeljka zahteva samo navodi povredu članova 54 Ustava ali istu ne obrazlaže niti objašnjava kako je do povrede ovog članova došlo.
33. Podnositeljka zahteva se obraća Sudu sa zahtevom, da utvrdi da je došlo do povrede članova 24, 31 i 54 Ustava u vezi sa Članom 1 Protokola br. 12 EKLJP i da odluči sledeće:

„da proglasi nevažećom Presudu Apelacionog Veća SKVS-a AC-I-20-0019, od 21.01.2021.godine i da istu vrati na ponovno odlučivanje u skladu sa Presudom ovog Suda“.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 24. [Jednakost pred zakonom]

- 1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.*
- 2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.*
- 3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovesti samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene.*

[...]

Član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

- 1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
- 2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*

[...]

Član 54 [Sudska Zaštita Prava]

Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno.

Evropska konvencija o ljudskim pravima

[...]

Član 6. Pravo na pravično suđenje

1. *Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde..*

[...]

Protokol br. 12 uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima

Član 1. Opšta zabrana diskriminacije

1. *Svako pravo koje zakon predviđa ostvarivaće se bez diskriminacije po bilo kom osnovu kao npr. polu, rasi, boji kože, jeziku, veroispovesti, političkom i drugom uverenju, nacionalnom ili društvenom poreklu, povezanosti s nacionalnom manjinom, imovini, rođenju ili drugom statusu.*
2. *Javne vlasti neće ni prema kome vršiti diskriminaciju po osnovima kao što su oni pomenuti u stavu 1.*

Aneks o Zakonu br. 04/L-033 o Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju – Poslovnik o radu Specijalne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju

[...]

Član 36 Opšta pravila izvođenja dokaza

1. *Stranka može podneti dokaze:*
[...]

1.4. *davanjem na uvid predmeta od značaja za činjeničnu stvar u datom predmetu ili postupku;*

[...]

Član 64.
Usmeni žalbeni postupak

1. Žalbeno veće, na svoju inicijativu ili po dobijanju pismenog zahteva stranke, odlučuje o tome da li da održi jedno ili više usmenih rasprava povodom odnosne žalbe. Žalbeno veće uzima u obzir bilo koji zahtev za održavanje usmenog postupka koji je podnet od strane jedne od stranaka i koji predočava razloge za zahtevanje usmenih postupaka. Dati zahtev mora se podneti pre zaključivanja pismenih žalbenih postupaka [...].

Član 65.
Podnošenje novih dokaza

U izuzetnim okolnostima i nakon ukazivanja na dobru nameru, Žalbeno veće može dozvoliti stranki da predoči Žalbenom veću nove dokaze koji nisu bili na raspolaganju stranki tokom dokaznog dela prvostepenog postupka. Pismeni zahtev za dobijanje date dozvole podnosi se prvo Žalbenom odboru i uručuje se drugim strankama najmanje petnaest (15) dana pre dana održavanja rasprave, u slučajevima u kojima se predlaže izvođenje datih dokaza. Žalbeno veće može ovlastiti izvođenje novih dokaza ukoliko smatra da je isto u interesu pravde.

Zakon br. 06/L-086 o Specijalnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju [objavljen u Službenom listu Republike Kosovo 27. juna 2019. godine]

Član 69.
Usmeni žalbeni postupak

1. Njegovom inicijativom ili na osnovu pismenog zahteva jedne strane, Žalbeno veće odlučuje ukoliko će održati jednu ili više sednice saslušanja u vezi sa odgovarajućom žalbom. Apelacioni koledž uzima u obzir bilo koji zahtev za usmenu proceduru koja se podnosi od bilo koje stranke, koja podnosi njene razloge za podnošenje zahteva za usmenu proceduru. Takav zahtev podnosi se pre završetka procedure pismene žalbe.

[...]

Član 74
Preispitivanje odluka likvidacionog odbora

1. Ovim članom uređuje se postupak pred Specijalnom komorom za

osporavanje odluka likvidacionog odbora koji vrši likvidaciju preduzeća ili imovine shodno Zakonu o Kosovskoj agenciji za privatizaciju.

2. Svaki poverilac preduzeća koji je podneo blagovremeno zahtev Agenciji i koji oštećen odlukom odbora za likvidaciju može da ospori dati odluku podnošenjem prigovora protiv Agencije Specijalnoj komori u roku od trideset (30) dana od prijema odluke. Bilo koji prigovor ovog tipa mora se zasnivati na tvrdnji da proces likvidacije nije sproveden u skladu sa Zakonom o Kosovskoj agenciji za privatizaciju. Prigovor će biti u skladu sa zahtevima stava 2 člana 35 ovog Zakona i sadržaćće kopiju odluke na koju se ulaže.

3. U prvom stepenu, razvoj slučaja ili postupka koji se odnosi na takve pritužbe dodeljuje se sudiji pojedincu prema pravilima za dodelu i određivanje predmeta.

4. Ostale opšte proceduralne odredbe iz članova 22 do 63 ovoga Zakona primenjuju se na slučajeve i postupke koji se temelje na takvim pritužbama. Sudija pojedinac ili, gde je to primenjivo, odgovarajuće veće može doneti presudu o potvrđivanju, oduzimanju i izmeni odluke likvidacionog organa.

Član 76

Sukobi i tumačenje

[...]

4. Specijalna komora može prilikom tumačenja i primene ovog zakona, ako je potrebno rešiti proceduralno pitanje koje nije dovoljno uređeno u ovom zakonu uzeti u obzir i primeniti mutatis mutandis relevantne odredbe Zakona o parničnom postupku

Zakon br. 03/L- 006 o paničnom postupku

[...]

Član 399.

399.1 Kada sud, nakon što stigne odgovor na tužbu, konstatuje da iz iznesenih činjenica u tužbi ne proizilazi zasnovanost tužbenog zahteva, u tom slučaju on će doneti zasluženu odluku kojom se tužbeni zahtev odbije kao neosnovan.

399.2 Tužbeni zahtev smatra se neosnovanim, u smislu stava 1 ovog člana ukoliko je očigledno protivurečan sa iznesenim činjenicama u tužbi, ili ukoliko su činjenice na kojima se zasniva tužbeni zahtev očigledno protivurečne sa dokazima koje je predložio tužilac ili sa činjenicama koje su javno poznate.

Ocena prihvatljivosti zahteva

34. Sud prvo razmatra da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni u Ustavu i dalje precizirani u Zakonu i Poslovniku.
35. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuju:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom“.

36. U nastavku, Sud se takođe poziva i na uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Zakonom. S tim u vezi, Sud se poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji utvrđuju:

Član 47. (Individualni zahtevi)

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48. (Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49. (Rokovi)

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku.”.

37. Što se tiče ispunjenja ovih zahteva, Sud ocenjuje da je podnositeljka zahteva ovlašćena strana i da osporava akt javnog organa, odnosno presudu [AC-I-20-0019] Žalbenog veća od 21. januara 2021. godine u vezi sa presudom [C-IV-14-2470] Specijalizovanog veća PKVS-a od 10. marta 2020. godine, nakon što je iscrpela sva pravna sredstva utvrđena zakonom. Podnositeljka zahteva je takođe naglasila prava i slobode za koja tvrdi da su joj povređena, u skladu sa zahtevima iz člana 48.

Zakona i podnela je svoj zahtev u skladu sa rokovima određenim u članu 49. Zakona.

38. Sud, takođe, utvrđuje da zahtev podnositeljke zahteva ispunjava i uslove prihvatljivosti utvrđene stavom (1) pravila 39. (Kriterijum o prihvatljivosti) Poslovnika. Isti se ne može proglasiti neprihvatljivim na osnovu uslova utvrđenih stavom (3) pravila 39. Poslovnika. Pored toga, i konačno, Sud ocenjuje da ovaj zahtev nije očigledno neosnovan, kao što je utvrđeno stavom (2) pravila 39. Poslovnika, pa se shodno tome isti mora proglasiti prihvatljivim i razmotriti njegov meritum.

Meritum

39. Sud podseća da su okolnosti konkretnog slučaja povezane sa privatizacijom društvenog preduzeća DP „IPP Suva Reka“ i pravima dotičnih radnika da im se prizna pravo na neisplaćene liče dohotke ostvarene pre početka privatizacije. Podnositeljka zahteva je jedna od bivših radnika gore navedenog preduzeća, čiji zahtev za isplatom zaostalih ličnih dohodaka je odbijen kao nevažeći zbog zastarelosti potraživanja. Njena žalba Specijalizovanom veću je odbijena kao neosnovana. Podnositeljka zahteva je pred Žalbenim većem iznela navode koji su se odnosili kako na pogrešno utvrđene činjenice, i isti su odbijeni kao neosnovani i na nivou Žalbenog veća. Rasprava nije održana ni pred Specijalizovanim većem, niti pred Žalbenim većem. Prvo je navelo da *“ Na osnovu člana 76.3 Zakona o Specijalnoj Komori, u vezi člana 399 Zakona o Parničnom Postupku, sud određuje da su relevantne činjenice slučaja nesporne i donosi ovu presudu bez zakazivanja ročišta saslušanja “*, dok je drugo navelo da *“ Na osnovu člana 69.1 Zakona br. 06/L-086 o Specijalnoj Komori Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku Agenciju za Privatizaciju (ZSK), Apelaciono Veće odlučuje da ne održi usmeni deo postupka. ”*.
40. Podnositeljka zahteva pred Sudom osporava utvrđenja Žalbenog veća, navodeći (i) povredu člana 31. Ustava, zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja u nerazmatranja priloženih dokaza kao i zbog ne održavanja rasprave ; (ii) povredu člana 24. Ustava u vezi sa člana 1. Protokola br. 12 uz EKLJP zbog nejednakog tretmana; i (iii) povredu člana 54. Ustava. Sud će ove kategorije navoda razmatrati na osnovu sudske prakse Suda i ESLJP-a, u skladu sa kojom je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
41. Sud će u tom aspektu, prvo razmotriti navode podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava zbog izostanka rasprave pred PKVS-om. U tu svrhu, Sud će u nastavku prvo (i) razraditi opšta načela u pogledu prava na raspravu koje je zagarantovano gore navedenim članovima Ustava i EKLJP; a nakon toga će (ii) primeniti iste na okolnosti konkretnog slučaja.

(i) *Opšta načela koja se odnose na pravo na raspravu*

42. Sud pre svega naglašava da je sudska praksa ESLJP-a ustanovila osnovna načela u pogledu prava na raspravu. Na osnovu ove sudske prakse, Sud je takođe utvrdio relevantna načela i izuzetke, na osnovu kojih se ocenjuje nužnost održavanja rasprave u zavisnosti od okolnosti predmetnih slučajeva. Nedavno je Sud, nizom presuda, utvrdio povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP zbog izostanka rasprave pred PKVS-om, odnosno i pred Specijalizovanim i pred Žalbenim većem, prilikom utvrđivanja prava zaposlenih bivšeg preduzeća, (vidi slučajeve Suda presude u slučajevima bivšeg preduzeća „Agimi“: KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, sa podnosiocem *Et-hem Bokshi i drugi*, ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju AC-I-13-0181-A0008 od 29. avgusta 2019. godine, kao i na slučaj Suda koji se odnose na privatizaciju bivše DP “SHARR” (vidi slučaj KI01/20, sa podnosiocem *Momir Marinković*; presuda od 13. avgusta 2021. godine).
43. U principu, parnične stranke imaju pravo na javnu raspravu, ali takva obaveza nije apsolutna. U meri u kojoj je to relevantno za sadašnje okolnosti, sudska praksa Suda zasnovana na sudskoj praksi ESLJP-a je razvila glavna načela koja se odnose na (i) pravo na raspravu pred sudovima prvog stepena; (ii) pravo na raspravu pred sudovima drugog i trećeg stepena; (iii) načela na osnovu kojih treba utvrditi da li je rasprava nužna; i (iv) da li se to što ne postoji rasprava na prvom stepenu može ispraviti održavanjem rasprave na višem stepenu i relevantne kriterijume za sprovođenje te procene. Svakako, u svim okolnostima, nadležni sud mora da opravda izostanak rasprave (vidi slučajeve Suda koji se odnose na bivše preduzeće „Agimi“, KI145/19, KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, podnosilac zahteva *Et-hem Bokshi i drugi*, citiran u tekstu iznad, stav 42).
44. Što se tiče prvog pitanja, odnosno obaveze da se održi rasprava pred sudovima prvog stepena, ESLJP je naglasio da je u postupcima pred sudom prvog i jedinog stepena, pravo na raspravu zagarantovano stavom 1. člana 6. EKLJP (vidi, između ostalog, predmete ESLJP-a *Fredin protiv Švedske (br. 2)* i *Selmani i drugi protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije*, presuda od 9. februara 2017. godine, stavovi 37-39, vidi, takođe, slučaj koji se odnose na privatizaciju bivše DP “SHARR” slučaj KI01/20, sa podnosiocem *Momir Marinković*; presuda od 13. avgusta 2021. godine citirane u tekstu iznad, stav 42).
45. Prema sudskoj praksi ESLJP-a, izuzetak od ovog opšteg pravila, predstavljaju slučajevi u kojima “postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju to što se odustalo od rasprave” u prvom i jedinom stepenu (vidi, u tom pogledu, predmete ESLJP-a *Hesse-Anger i Anger protiv Nemačke*, odluka od 17. maja 2001. godine; i *Mirovni Inštitut protiv Slovenije*, presuda od 13. marta 2018. godine, stav 36;). Karakter takvih izuzetnih okolnosti proističe iz prirode problema koje sadrži određeni

predmet, na primer, predmeti koji se odnose isključivo na pravna pitanja ili pitanja veoma tehničke prirode (vidi predmet ESLJP-a *Koottummel protiv Austrije*, presuda od 10. decembra 2009. godine, stavovi 19 i 20).

46. Što se tiče drugog pitanja, odnosno obaveze održavanja rasprave pred sudovima drugog i trećeg stepena, sudska praksa ESLJP-a naglašava da se izostanak rasprave može opravdati posebnim okolnostima postupka o kome je reč pod uslovom da je rasprava održana u prvom stepenu (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a *Salomonsson protiv Švedske*, presuda od 12. novembra 2002. godine, stav 36). Na taj način se za postupke pred apelacionim sudovima, koji obuhvataju samo pravna, a ne i činjenična pitanja, može smatrati da su u skladu sa garancijama sadržanim u članu 6. EKLJP, čak i ako u drugom stepenu nije održana rasprava (vidi predmet ESLJP-a *Miller protiv Švedske*, presuda od 8. februara 2005. godine, stav 30; i vidi, takođe, slučajeve Suda KI145/19, KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, podnosilac zahteva *Et-hem Bokshi i drugi*, citirane u tekstu iznad, stav 43). Shodno navedenom, i u principu, izostanak rasprave se može opravdati samo “postojanjem izuzetnih okolnosti”, koje su definisane sudskom praksom ESLJP-a, a u suprotnom ona je zagarantovana strankama na najmanje jednom nivou nadležnosti, na osnovu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.
47. Što se tiče trećeg pitanja, odnosno načela na osnovu kojih treba utvrditi da li je rasprava nužna, Sud se poziva na presudu ESLJP-a od 6. novembra 2018. godine *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije*, u kojoj je Veliko veće ESLJP-a ustanovilo načela na osnovu kojih treba oceniti nužnost rasprave. Prema ovoj presudi, rasprava nije nužna ako dati predmet (i) sadrži samo pravna pitanja koja su ograničena po svojoj prirodi (vidi predmete ESLJP-a *Allan Jacobsson protiv Švedske* (br. 2), citiran u tekstu iznad, stav 49; i *Valová, Slezák i Slezák protiv Slovačke*, presuda iz juna 2004. godine, stavovi 65-68) ili ako je to predmet koji nije naročito složen (vidi, predmet ESLJP-a *Varela Assalino protiv Portugalije*, odluka od 25. aprila 2002. godine); (ii) sadrži sporove koji su visokotehničke prirode koje je bolje rešavati u pismenoj formi nego usmenim argumentima na raspravi; i (iii) ne sadrži pitanja verodostojnosti stranaka ili sporne činjenice i sudovi mogu da donesu pravičnu i obrazloženu odluku na osnovu podnesaka stranaka i drugog materijala u pismenoj formi (vidi predmete ESLJP-a *Döry protiv Švedske*, presuda od 12. novembra 2002. godine, stav 37; i *Saccoccia protiv Austrije*, presuda od 18. decembra 2008. godine, stav 73, vidi, takođe, slučajeve Suda KI145/19, KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, podnosilac zahteva *Et-hem Bokshi i drugi*, citiran u tekstu iznad, stav 46).
48. U suprotnom, na osnovu gore navedene presude, rasprava se smatra nužnom onda kada dati predmet (i) sadrži potrebu za ispitivanjem pravnih i činjeničnih pitanja, uključujući i predmete u kojima treba proceniti da li su niži organi vlasti pravilno utvrdili činjenice (vidi, između ostalog, predmete ESLJP-a *Malhous protiv Češke Republike*, presuda od 12. jula 2001. godine, stav 60; i *Fischer protiv Austrije*, presuda od 26. aprila 1995. godine, stav 44); i (ii) nalaže da nadležni sud stekne

ličnu predstavu o dotičnim strankama i kada im treba omogućiti da objasne lični položaj, tako što će to učiniti lično ili preko svog zastupnika. Primere ove situacije predstavljaju slučajevi kada sud treba da sasluša dokaze stranaka o ličnoj patnji kako bi mogao da utvrdi odgovarajući nivo naknade (vidi predmete ESLJP-a *Göç protiv Turske*, citiran u tekstu iznad, stav 51; i *Lorenzetti protiv Italije*, presuda od 10. aprila 2012. godine, stav 33) ili kada sud treba da pribavi informacije o karakteru stranke, njenom ponašanju i opasnosti koju ona predstavlja (vidi predmet ESLJP-a *De Tommaso protiv Italije*, presuda od 23. februara 2017. godine, stav 167).

49. Što se tiče četvrtog pitanja, odnosno mogućnosti da se u drugom stepenu ispravi to što ne postoji rasprava na prvom stepenu i relevantnih kriterijuma, ESLJP je svojom sudskom praksom utvrdio da, u principu, takva ispravka zavisi od nadležnosti višeg suda. Ako viši sud ima punu nadležnost da preispita meritum samog predmeta, što bi obuhvatilo i preispitivanje činjenica, tada se to što ne postoji rasprava na prvom stepenu, može ispraviti u drugom stepenu (vidi predmet ESLJP-a *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije*, citiran u tekstu iznad, stav 192 i tu korišćene reference; i vidi, takođe, Vodič ESLJP-a od 31. decembra 2020. godine za član 6. EKLJP, Pravo na pravično suđenje, građanskopravni aspekt, IV. Procesni zahtevi; B. Javni postupak, stav 401 i tu korišćene reference).
50. Sud, pozivajući se dosledno na sudsku praksu ESLJP-a i onu Suda, naglašava da činjenica da stranke nisu zatražile da se održi rasprava, ne mora nužno značiti da su se iste odrekle prava na održavanje rasprave (vidi slučajeve Suda KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, podnosilac zahteva *Et-hem Bokshi i drugi*, citiran u tekstu iznad, stav 54, za više detalja o odricanju od prava na raspravu, vidi Vodič ESLJP-a od 30. aprila 2020. godine za član 6. EKLJP, Pravo na pravično suđenje, građanskopravni aspekt, IV. Procesni zahtevi; B. Javni postupak, stavovi 420 i 421 i tu korišćene reference). Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, takvo pitanje zavisi od karakteristika unutrašnjeg prava i okolnosti svakog slučaja pojedinačno (vidi predmet ESLJP-a *Göç protiv Turske*, citiran u tekstu iznad, stav 48).
51. Na kraju, Sud rezimira činjenične okolnosti slučajeve bivšeg preduzeća „Agimi“ [presuda Suda od 10. decembra 2020. godine u slučajevima KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19], kao i svoje nalaze koji su doveli do utvrđivanja povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovanog članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, kao rezultat izostanka rasprave pred Žalbenim većem PKVS-a. Okolnosti ovog napred navedenog slučaja povezane su sa privatizacijom preduzeća DP „Agimi“ u Đakovici i odgovarajućim pravima zaposlenih da im se prizna status zaposlenih sa legitimnim pravima da ostvare jedan deo od prihoda od dvadeset posto (20%) od te privatizacije, kao što je utvrđeno u članu 68. (Prigovori u vezi sa spisakom zaposlenih koji polažu pravo na naknadu) Aneksa Zakona o Posebnoj komori Vrhovnog suda i stavu 4. člana 10. Uredbe br. 2003/13 izmenjene i dopunjene Uredbom br. 2004/45. Podnosioci zahteva nisu uvršteni na privremeni spisak zaposlenih za ostvarivanje jednog dela

od prihoda od dvadeset posto (20%) od privatizacije DP "Agimi". Kao rezultat odbijanja njihove žalbe od strane Kosovske agencije za privatizaciju, podnosioci zahteva su pokrenuli tužbu pred Specijalizovanim većem Posebne komore Vrhovnog suda, osporavajući odluku Kosovske agencije za privatizaciju. Svi podnosioci zahteva su tražili da se održi rasprava pred Specijalizovanim većem. Specijalizovano veće je odbilo zahtev za raspravu sa obrazloženjem da su "*dostavljene činjenice i dokazi dovoljno jasni*" i dao za pravo podnosiocima zahteva, sa izuzetkom dvoje od njih, i utvrdilo da su bili diskriminirani, pa se stoga isti moraju uvrstiti na konačni spisak Kosovske agencije za privatizaciju. Postupajući na osnovu žalbe Kosovske agencije za privatizaciju protiv te presude, Žalbeno veće je u avgustu 2019. godine donelo osporenu presudu, kojom je usvojilo žalbu Kosovske agencije za privatizaciju i preinačilo presudu Specijalizovanog veća, uklonivši "*sa spiska korisnik 20% od procesa privatizacije DP "Agimi" Đakovica*" sve podnosiocima zahteva. Ovu presudu su podnosioci zahteva osporili pred Sudom, navodeći, između ostalog, da je ista doneta u suprotnosti sa članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] iz razloga što je Žalbeno veće preinačilo presudu Specijalizovanog veća (i) bez rasprave; (ii) bez dovoljnog obrazloženja; (iii) uz proizvoljno tumačenje zakona; i (iv) uz povredu njihovog prava na suđenje u razumnom roku.

52. Prilikom ocene navoda podnosilaca zahteva u tim slučajevima, Sud se fokusirao na one koji se odnose na izostanak rasprave pred Posebnom komorom Vrhovnog suda. Sud je nakon primene gore navedenih načela ustanovljenih sudskom praksom ESLJP-a, utvrdio da je osporena presuda, odnosno presuda [AC-I-13-0181-A0008] Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 29. avgusta 2019. godine doneta u suprotnosti sa garancijama sadržanim u članu 31. Ustava u vezi sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima, koje se odnose na pravo na raspravu, između ostalog, (i) da činjenica da podnosioci zahteva nisu tražili raspravu pred Žalbenim većem ne podrazumeva njihovo odricanje od ovog prava, niti oslobađa Žalbeno veće od obaveze da na sopstvenu inicijativu ispita nužnost održavanja rasprave; (ii) da je podnosiocima zahteva uskraćeno pravo na raspravu na oba nivoa Posebne komore Vrhovnog suda; (iii) da Žalbeno veće nije razmatralo "*isključivo pravna pitanja ili pitanja visokotehničke prirode*", kao pitanja na osnovu kojih su mogle postojati "*izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave*"; (iv) da je Žalbeno veće zapravo razmatralo "*činjenična i pravna*" pitanja, kao pitanja čije ispitivanje, u principu, zahteva održavanje rasprave; i (v) da Žalbeno veće nije obrazložilo "*odustajanje od usmene rasprave*". Sud, takođe, podseća da je ista načela i utvrđenja primenio i ustanovio u još četiri presude u slučajevima bivšeg DP „Agimi“, kojima je utvrdio povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP kao i u jednom slučaju bivšeg DP "SHARR" i sve to kao rezultat ne održavanja rasprave ni pred Specijalizovanim niti pred Žalbenim većem.

(ii) Primena gore razrađenih načela na okolnosti konkretnog slučaja

53. Sud najpre podseća da na osnovu sudske prakse ESLJP-a i one Suda, član 31. Ustava i član 6. EKLJP, u principu, garantuju održavanje rasprave na najmanje jednom nivou odlučivanja. Ona je, kao što je prethodno objašnjeno, u principu, (i) nužna

ako prvostepeni sud ima isključivu nadležnost za donošenje odluke o činjeničnim i pravnim pitanjima; (ii) nije nužna u drugom stepenu ako je rasprava održana u prvom stepenu, i pored činjenice da takvo utvrđenje zavisi od karakteristika konkretnog slučaja, na primer, ako drugi stepen odlučuje i o činjeničnim i o pravnim pitanjima; i (iii) nužna u drugom stepenu ako ista nije održana u prvom stepenu u slučajevima kada drugi stepen ima punu nadležnost za ispitivanje odluke prvog stepena i u odnosu na činjenična i na pravna pitanja. Izuzetak od ovih slučajeva se, u principu, pravi samo ako *“postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave”*, i koje je ESLJP, kao što je prethodno objašnjeno, kroz svoju sudsku praksu definisao kao slučajeve koji se odnose isključivo na pravna pitanja ili su visokotehničke prirode.

54. Na osnovu prethodno izloženih načela, Sud u nastavku mora da oceni da li u okolnostima konkretnog slučaja, činjenica da podnosilac zahteva nije tražio raspravu ni pred Specijalizovanim, niti pred Žalbenim većem, može rezultirati utvrđenjem da se isti prećutno odrekao rasprave. Ako se ispostavi da je odgovor na ovo pitanje negativan, tada Sud, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mora da oceni da li u okolnostima konkretnog slučaja *“postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave”* na oba stepena odlučivanja, odnosno pred Specijalizovanim većem i Žalbenim većem, respektivno. Sud će ovu procenu sprovesti oslanjajući se i na načela ustanovljena presudom Velikog veća *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije*, kao i sudsku praksu samog Suda u slučajevima bivšeg preduzeća “Agimi”.

a) *Da li se podnosilac zahteva odrekao prava na raspravu*

55. S tim u vezi, Sud prvo podseća da podnosilac zahteva svojom individualnom žalbom izjavljenom Specijalizovanom veću nije tražio da se održi rasprava. Sud podseća da je presudom Specijalizovanog veća kojom je odlučeno o žalbama bivših zaposlenih bivšeg Društvenog preduzeća u vezi neisplaćenih ličnih dohodaka, naglašeno da na osnovu člana 76.3 Zakona o Specijalnoj Komori, u vezi člana 399 Zakona o Parničnom Postupku, rasprava nije potrebna jer su *“relevantne činjenice slučaja nesporne”*.
56. Kao što je prethodno objašnjeno, Specijalizovano veće je presudom [C-IV-14-2470], na osnovu činjenica i dokaza dostavljenih od strane podnosioca zahteva, odbilo njegovu žalbu kao neosnovanu. Sud takođe podseća da je podnosilac zahteva protiv gore navedene presude Specijalizovanog veća izjavio žalbu Žalbenom veću. U svojoj žalbi, podnosilac zahteva je naveo pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primenu zakona. Kada je u pitanju prvo, podnosilac zahteva je naveo (i) *da je Sudu donela dokaze da se ona obratila Opštinskom sudu u Suvojreci i za povratak na radno mesto, za koje se odlučilo Presudom C.br.122/2000, od 01.12.2000.godine, ali i vezano sa zahtevom o platama, pružajući kopiju dostavljene tužbe od 13.07.2005.godine, i kopiju Rešenja Opštinskog suda u Suvareci sa kojom je ovaj sud proglašen ne kompetentnim zbog nadležnosti i predmet je uručen SKVS-u, [...]*; (ii) *da neplaćene plate, na osnovu zakona koji je na snazi, stvaraju se nakon odluke o početku likvidacije preduzeća, dok rok za*

podnošenje zahteva je bio krajem februara 2011 godine, i tužilja je na vreme podnela zahtev organu za likvidaciju”; (iii) da nakon poništenja odluke za njeno otpuštanje sa radnog mesta, tužilja zadržava njeno pravo za nadoknadu plate nakon privatizacije preduzeća, u tom slučaju obratila se ogranu za likvidaciju; i (iv) da jedna slična situacija je bila i sa radnikom E. G. iz Suvareke, koji u vreme privatizacije preduzeća nije bio njegov radnik, dok je KAP odlukom br.222448 od 10.03.2014. godine priznao njegovo pravo o nadoknadi plate.

57. Sud primećuje da podnosilac zahteva svojom žalbom pred Žalbenim većem nije izričito tražio da se održi usmena rasprava. Međutim, Žalbeno veće i pored činjenice da ni u prvostepenom postupku nije održana javna rasprava niti su navedeni specifični razlozi za to u svojoj presudi obrazložilo da “Na osnovu člana 69.1 Zakona Republike Kosova br. 06/L-086 o Specijalnoj komori Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koje se odnose na Kosovsku Agenciju za Privatizaciju, Apelaciono Veće odlučuje da odustane od usmenog dela postupka”.
58. Sud, u nastavku, na osnovu spisa predmeta, a posebno na osnovu sadržaja dveju presuda Specijalizovanog i Žalbenog veća ne može precizno da primeti da li je podnosilac zahteva kao radnik bivšeg preduzeća u svojstvu žaliloca u ovom postupku, čije su žalbe obrađivane kako od Specijalizovanog veća tako i od Žalbenog veća, podneo zahtev za javnom raspravom. U svakom slučaju, na osnovu presude [C-IV-14-2470] Specijalizovanog veća i osporene presude [AC-I-20-0091] Žalbenog veća, Sud primećuje da su ove dve instance odustale od održavanja rasprave pozivajući se član 76.3 i 69.1 Zakona o Specijalnoj Komori, u vezi člana 399 Zakona o Parničnom Postupku, respektivno. S tim u vezi, Sud posebno ponavlja da je Specijalizovano veće u svojoj presudi, odnosno u odeljku pregleda činjenica i postupaka pred ovim Većem, preciziralo da je “Na osnovu člana 76.3 Zakona o Specijalnoj Komori, u vezi člana 399 Zakona o Parničnom Postupku, sud određuje da su relevantne činjenice slučaja nesporne i donosi ovu presudu bez zakazivanja ročišta saslušanja.”.
59. Sud, takođe, podseća da podnositeljka u svom zahtevu koji je podnela Sudu navodi (i) da je na osnovu proceduralnih garancija, Žalbeno veće bilo u obavezi da održi javnu raspravu i takvu obavezu je zasnovao na zakonu,; i (ii) da je Žalbeno veće onemogućilo strankama da predoče svoje dokaze i da su „relevantni dokazi su bili dostupni“ ali nije omogućeno podnositeljki da se izjasni povodom predloženih dokaza i time joj je onemogućeno da se izjavi o spornim činjenicama.
60. U tom kontekstu, i kao što je prethodno objašnjeno, na osnovu sudske prakse Suda i ESLJP-a, činjenica da podnosilac zahteva nije podneo zahtev za raspravu Specijalizovanom veću, a izričito isti zahtev nije podneo ni Žalbenom veću, ne mora nužno značiti da se isti prećutno odrekao takvog zahteva, a takođe odsustvo tog zahteva ne oslobađa nužno nadležni sud, odnosno PKVS, od obaveze da se održi takva rasprava.
61. Tačnije, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, u okolnostima predmeta u kojima stranke nisu tražile da se održi rasprava, kao što je slučaj podnosioca zahteva,

ESLJP, između ostalog, ceni da li se izostanak takvog zahteva može smatrati prećutnim odricanjem podnosioca od prava na raspravu. Naime, izostanak zahteva za raspravu, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, nikada nije jedini faktor koji determiniše nužnost održavanja rasprave. U svim slučajevima, to da li izostanak zahteva za raspravu oslobađa sud obaveze održavanja rasprave, zavisi od (i) specifičnosti primenljivog zakona; i (ii) okolnosti predmeta (vidi, slučaj ESLJP-a *Göç protiv Turske*, citirane u tekstu iznad, stav 46). Sud će u nastavku oceniti ove dve kategorije pitanja.

62. Prvo, što se tiče specifičnosti primenljivog zakona, odnosno Zakona i Aneksa Zakona o PKVS-u, Sud podseća da na osnovu člana 64. Aneksa Zakona o PKVS-u, "*Žalbeno veće [...] odlučuje o tome da li da održi jedno ili više usmenih rasprava povodom odnosne žalbe*", na osnovu sopstvene inicijative ili na pismeni zahtev stranke. Član 69. (Usmeni žalbeni postupak) Zakona br. 06/L-086 o PKVS, istog je sadržaja. Na osnovu ovih odredbi, Sud je presudama u slučajevima bivšeg preduzeća "Agimi", ocenio da održavanje rasprave ne zavisi nužno od zahteva stranke. Na osnovu primenljivih odredbi, dužnost je takođe nadležnog veća da na sopstvenu inicijativu oceni da li okolnosti slučaja zahtevaju održavanje rasprave. Pored toga, izvan nadležnosti Specijalizovanog veća, na osnovu člana 60. (Sadržaj žalbe) i člana 65. (Podnošenje novih dokaza) Aneksa Zakona o PKVS, Žalbeno veće takođe ima nadležnost da ocenjuje kako pravna tako i činjenična pitanja i samim tim ima punu nadležnost da oceni način na koji je niži organ, odnosno Specijalizovano veće, ocenilo činjenice. Sud naglašava da je na osnovu člana 64. Aneksa Zakona o PKVS-u i člana 69. Zakona br. 06/L-086 o PKVS-u, obaveza veća PKVS-a da i na sopstvenu inicijativu oceni da li je održavanje rasprave nužno, a ako nije, da obrazloži to što ista nije održana (vidi u ovom kontekstu slučajeve Suda koji se odnose na bivše preduzeće „Agimi“ KI145/19, KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, podnosilac zahteva *Et-hem Bokshi i drugi*, citirane u tekstu iznad, stav 61).
63. Drugo, što se tiče okolnosti slučaja, Sud podseća da sudska praksa ESLJP-a naglašava da se izostanak zahteva za raspravu i ocena da li ova činjenica može rezultirati utvrđenjem da se dotična stranka prećutno odrekla prava na raspravu, mora ceniti u celini specifičnosti postupka, a ne kao jedini argument, kako bi se utvrdilo da li je izostanak rasprave rezultirao povredom člana 6. EKLJP ili nije (vidi slučajeve Suda koji se odnose na bivše preduzeće „Agimi“ KI145/19, KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, podnosilac zahteva *Et-hem Bokshi i drugi*, citirane u tekstu iznad, stav 62).
64. Konkretnije, u slučajevima kada stranka o kojoj je reč nije podnela zahtev za održavanje rasprave ni na jednoj od instanci, slično kao u slučaju podnosioca zahteva, ESLJP je u predmetu *Salomonsson protiv Švajcarske* (presuda od 12. februara 2003. godine) u kojem dotični podnosilac nije tražio da se održi rasprava ni na jednoj od instanci, iako je utvrdio da se za podnosioca može smatrati da se prećutno odrekao prava na raspravu (vidi, stav 35 predmeta ESLJP-a *Salomonsson*

protiv Švajcarske), ESLJP je ipak utvrdio povredu člana 6. EKLJP zbog izostanka rasprave jer je zaključio da u okolnostima konkretnog slučaja ne postoje izuzetne okolnosti koje bi opravdale izostanak rasprave, a posebno kada se ima u vidu činjenica da je apelacioni nivo razmatrao i činjenična, a ne samo pravna pitanja (vidi predmet ESLJP-a *Salomonsson protiv Švajcarske*, citiran u tekstu iznad, stavovi 36-40).

65. S druge strane, u predmetu *Göç protiv Turske*, ESLJP je takođe utvrdio povredu člana 6. EKLJP zbog izostanka rasprave, odbijajući navode Turske vlade (i) da je predmet jednostavan i da se može brzo obraditi samo na osnovu spisa predmeta, posebno zbog toga što dotični podnosilac nije žalbom tražio dostavljanje novog dokaza; i (ii) jer dotični podnosilac nije tražio da se održi rasprava (za činjenice predmeta vidi stavove 11 do 26 predmeta ESLJP-a *Göç protiv Turske*). Prilikom razmatranja datog predmeta i nakon ocene da li u okolnostima slučaja postoji neka izuzetna okolnost koji bi opravdala izostanak rasprave, ESLJP je utvrdio povredu stava 1. člana 6. EKLJP, navodeći, između ostalog (i) da uprkos činjenici da dotični podnosilac nije podneo zahtev za raspravu, iz okolnosti predmeta ne proizilazi da bi takav zahtev imao bilo kakvih izgleda za uspeh; pored toga (ii) da se ne može smatrati da se dotični podnosilac odrekao svog prava na raspravu usled toga što nije tražio istu pred apelacionim sudom iz razloga što on nije imao punu nadležnost za utvrđivanje iznosa naknade; (iii) da dotičnom podnosiocu nije pružena prilika da bude saslušan ni pred nižom instancom koja je imala nadležnost kako za ocenu činjenica tako i zakona; i (iv) da je suštinsko pitanje, u okolnostima ovog predmeta, to da li se dotičnom podnosiocu mora osigurati rasprava pred sudom koji je odgovoran za utvrđivanje činjenica predmeta (za obrazloženje predmeta, vidi stavove 43 do 52 predmeta *Göç protiv Turske*).
66. Sledstveno tome, pozivajući se na činjenične i pravne okolnosti predmeta *Göç protiv Turske*, i upoređujući iste sa činjeničnim i pravnim okolnostima podnosioca zahteva, Sud podseća da je Specijalizovano veće odustalo od održavanja rasprave iz razloga što su činjenice i argumenti izneti u pismenoj formi bili dovoljno jasni kako bi ovo veće razmotrilo i odlučilo o žalbama bivših zaposlenih bivšeg preduzeća, uključujući i onu podnosioca zahteva. U kontekstu ovog utvrđenja Specijalizovanog veća, uključujući i slično utvrđenje Žalbenog veća o odustajanju od rasprave, te uključujući i činjenicu da je Žalbeno veće potvrdilo stav Specijalizovanog veća o odbijanju žalbe podnosioca zahteva protiv odluke KAP-a, Sud smatra da čak i da je podnosilac zahteva podneo takav zahtev Žalbenom veću, isti ne bi imao izgleda za uspeh.
67. Sud podseća da u okolnostima konkretnog slučaja, (i) podnosiocu zahteva nije pružena prilika da bude saslušan pred Specijalizovanim većem koje je nadležno za ocenu činjenica i zakona; da je (ii) Žalbeno veće potvrdilo da je Specijalizovano veće potpuno utvrdilo činjenično stanje i pravilno primenilo važeći zakon.
68. U nastavku, Sud, upoređujući činjenične i pravne okolnosti u slučajevima bivšeg preduzeća „Agimi“ (vidi specifično slučajeve Suda u predmetu bivšeg preduzeća „Agimi“, KI145/19, KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19,

KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, podnosilac *Et-hem Bokshi i drugi*, napred citiran) sa okolnostima slučaja podnosioca zahteva, nalazi da se ove poslednje navedene razlikuju u sledećim aspektima: (i) za razliku od slučaja podnosioca zahteva, u slučajevima bivšeg preduzeća „Agimi“, podnosioci zahteva su pred Specijalizovanim većem tražili održavanje rasprave; (ii) Specijalizovano veće, sa izuzetkom dva podnosioca, je usvojilo žalbu podnosioca zahteva protiv odluke KAP-a o njihovom neuključivanju u Konačni spisak, i odlučilo da isti treba da se uključe u Konačni spisak KAP-a (iii) Žalbeno veće je usvojilo žalbu KAP-a protiv presude Specijalizovanog veća i shodno tome preinačilo istu, tako što je odbilo žalbu svih podnosioca zahteva protiv odluke KAP-a kao neosnovanu i skinulo je njih sa Konačnog spiska KAP-a. Dok je u slučaju podnosioca zahteva, Specijalizovano veće odbilo žalbu podnosioca zahteva protiv odluke KAP-a kao neosnovanu, a kao rezultat toga i Žalbeno veće je takođe odbilo žalbu podnosioca zahteva protiv presude Specijalizovanog veća, potvrdivši njegov stav i utvrđenja. I pored činjenice da je Žalbeno veće potvrdilo stav i utvrđenje Specijalizovanog veća, koje ono zasniva na utvrđivanju činjeničnog stanja i primeni relevantnog zakona, Sud ocenjuje da je Žalbeno veće da bi došlo do takvog utvrđenja razmotrilo sve činjenice predložene prvobitnom žalbom podnosioca zahteva pred Specijalizovanim većem i odgovorima na žalbu KAP-a.

69. Dakle, uprkos gore navedenim razlikama između slučaja podnosioca zahteva i slučaja podnosioca zahteva u slučajevima bivšeg preduzeća „Agimi“, koji su tražili održavanje rasprave pred Specijalizovanim većem, Sud ipak ne može da utvrdi da izričiti izostanak zahteva podnosioca zahteva za održavanje rasprave podrazumeva da se isti odrekao svog prava na održavanje rasprave, najmanje na jednoj od instanci PKVS-a. Štaviše, Sud podseća da je podnositeljka zahteva i u svojoj žalbi uloženoj Žalbenom veću naglasila da je organ za likvidaciju je odbio zahtev podelivši na aktivne i pasivne radnike, postupajući suprotno sastavljanju konačnih spiskova zahteva i pozivajući se na aktivni i pasivni spisak. U vezi ovog poslednjeg, Sud podseća da podnositeljka zahteva u svom zahtevu pred Sudom navodi da je Žalbeno veće onemogućilo stranama da iznesu svoja svedočenja jer „*nije omogućila istoj da se izjavi o spornim činjenicama*“ i da je izjava mogla biti odlučujuć dokaz bez koje su navodi podnosioca zahteva odbijeni kao neosnovani ne pružajući joj mogućnost da putem održavanja rasprave iznese svoje druge dokaze, uključujući i sličnu situaciju u predmetu radnikom E. G. u vezi iste privatizacije, čiji je zahtev prihvaćen, kako je predviđeno članom 36. Shodno navedenom, Sud ne može da utvrdi da se izostanak zahteva podnosioca zahteva za održavanje rasprave na nivou Žalbenog veća može smatrati njegovim prećutnim odricanjem prava na raspravu, a posebno ne bez da proceni činjenicu da li u okolnostima konkretnog slučaja „*postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave*“. To stoga što je u svim predmetima u kojima je ESLJP došao do takvog zaključka, isti to uradio u vezi sa činjenicom da su okolnosti predmeta bile povezane sa pitanjima isključivo pravne ili tehničke prirode i da su samim tim „*postojale izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave*“. Kao rezultat toga i u nastavku, Sud mora da oceni da li u okolnostima konkretnog slučaja „*postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave*“, odnosno da li se pitanja koja se ocenjuju pred

Žalbenim većem mogu klasifikovati kao “isključivo pravna pitanja ili pitanja visokotehničke prirode” na osnovu sudske prakse Suda i ESLJP-a.

b) *Da li u okolnostima konkretnog slučaja postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave*

70. Sud još jednom podseća da na osnovu sudske prakse ESLJP-a, potvrđeno i sudskom praksom samog Suda, stranke imaju pravo na raspravu na najmanje jednoj instanci. Ta instanca je uglavnom prva instanca i ona koja ima nadležnost da odlučuje i o činjeničnim i o pravnim pitanjima (vidi slučajeve Suda u vezi sa bivšim preduzećem “Agimi”, KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, podnosilac *Et'hem Bokshi i drugi*, citiran u tekstu iznad, stav 68). U tom kontekstu, kada je u pitanju obaveza održavanja rasprave pred sudovima druge ili treće instance, sudska praksa ESLJP-a ukazuje da se izostanak rasprave može opravdati na osnovu posebnih karakteristika datog slučaja pod uslovom da je rasprava održana u prvom stepenu. U principu, ako je rasprava održana u prvom stepenu, za postupke pred apelacionim sudovima, koji obuhvataju samo pravna, a ne i činjenična pitanja, može se smatrati da su u saglasnosti sa garancijama sadržanim u članu 6. EKLJP iako rasprava nije održana u drugom stepenu. Naime, izuzetak od prava na raspravu su samo oni predmeti u kojima je utvrđeno da “*postoje okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave*”. Ove okolnosti, kao što je prethodno objašnjeno, sudska praksa ESLJP-a je klasifikovala kao predmete koji su povezani sa “*pitanjima isključivo pravne ili visokotehničke prirode*”. (Vidi slučaj *Schuler-Zraggen protiv Švajcarske*, citiran u tekstu iznad i *Dory protiv Španije*, citiran u tekstu iznad).
71. Na sličan način, ESLJP postupa i u onim slučajevima u kojima su pitanja pred nadležnim sudom isključivo pravna, i ne sadrže ocenu spornih činjenica (vidi slučaj ESLJP-a *Saccoccia protiv Austrije*, citiran u tekstu iznad).
72. Suprotno tome, u drugim slučajevima u kojima je ESLJP utvrdio da predmeti pred nadležnim sudovima sadrže i činjenična i pravna pitanja, on nije utvrdio da “*postoje izuzetne okolnosti koje bi opravdale izostanak rasprave*”. Na primer, u predmetu *Malhous protiv Češke Republike* (presuda od 12. jula 2001. godine), ESLJP je utvrdio povredu člana 6. EKLJP zbog izostanka rasprave jer je utvrdio da pitanja zbog kojih se žali dotični podnosilac ne sadrže samo pravna, nego i činjenična pitanja, odnosno ocenu da li je niži organ pravilno ocenio činjenice (vidi predmet ESLJP-a *Malhous protiv Češke Republike*, citiran u tekstu iznad, stav 60). Na isti način, u predmetu *Koottummel protiv Austrije* (presuda od 10. decembra 2009. godine), ESLJP je utvrdio povredu člana 6. EKLJP zbog izostanka rasprave jer je utvrdio da se pitanja pred njim ne mogu kvalifikovati kao pitanja isključivo pravne ili tehničke prirode koja bi se mogla sastojati u izuzetnim okolnostima koje bi opravdale izostanak rasprave (vidi predmet ESLJP-a *Koottummel protiv Austrije*, citiran u tekstu iznad, stavovi 20 i 21).

73. Slično kao i u okolnostima gore navedenih predmeta ESLJP-a *Malhous protiv Češke Republike* i *Koottummel protiv Austrije*, Sud, primenjujući ovaj stav ESLJP-a i na okolnosti konkretnog slučaja, smatra da Žalbeno veće ima nadležnost kako za činjenična, tako i za pravna pitanja. Na osnovu stava 11. člana 10. (Presude, odluke i žalbe) Zakona br. 04/L-033 o Specijalnoj komori Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Zakon o PKVS-u) i stava 4. člana 64. (Usmeni žalbeni postupak) i člana 65. (Podnošenje novih dokaza) Aneksa Zakona o PKVS-u, stranke, između ostalog, imaju mogućnost da ulože žalbe Žalbenom veću i u odnosu na pravna i na činjenična pitanja, uključujući i mogućnost da se podnesu novi dokazi.
74. Sud dalje primećuje da na osnovu člana 68. Aneksa Zakona o PKVS, u slučaju žalbi na konačni spisak zaposlenih sa legitimnim pravima, teret dokazivanja pada na podnosioca odgovarajućeg zahteva pred Specijalizovanim većem. Takođe, teret dokazivanja podnosioca prigovora na takav zahtev pada na podnosioca prigovora, odnosno KAP, u okolnostima konkretnog slučaja. Pred Žalbenim većem, teret dokazivanja takođe pada na podnosioca odgovarajuće žalbe. Okolnosti konkretnog slučaja su takođe u suštini povezane sa navodima o diskriminaciji. Ovaj njegov navod, Žalbeno veće je svojom presudom odbilo iz razloga što je KAP dostavio podnesak Žalbenom veću i odgovorio na žalbu podnositeljke. U ovom podnesku Žalbeno veće je tvrdila da argumenti podnositeljke u vezi tužbe, dovoljno su razjašnjeni u odbrani na žalbu, stoga neće ih više ponavljati, jer bi bilo beskorisno za napredak postupka. U slučaju navoda o diskriminaciji, teret dokazivanja, na osnovu člana 8. (Teret dokazivanja) Zakona protiv diskriminacije, pada pored tužene stranu, odnosno KAP, takođe i na podnosioca zahteva (vidi slučajeve Suda KI145/19, KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, citirane u tekstu iznad, stav 76).
75. U takvim okolnostima i primenjujući stav ESLJP-a u predmetima *Malhous protiv Češke Republike* i *Koottummel protiv Austrije* i sudsku praksu u slučajevima bivšeg preduzeća „Agimi“, Sud naglašava: (i) da je Žalbeno veće razmatralo i činjenična i pravna pitanja; i (ii) da u vezi sa činjenicama, teret dokazivanja da ispunjava kriterijume iz stava 4. člana 10. Uredbe UNMIK-a br. 2003/13, u principu, pada na podnosioca zahteva. Kao rezultat toga, Sud ocenjuje da je nesporno da pitanje koje je na razmatranju pred Žalbenim većem (i) nije ni isključivo pravno pitanje; (ii) niti pitanje tehničke prirode. Nasuprot tome, pitanje koje je na razmatranju pred Žalbenim većem sadržavalo je važna činjenična i pravna pitanja. Kao rezultat toga, Sud mora da utvrdi da u okolnostima konkretnog slučaja ne postoje okolnosti koje bi opravdale izostanak rasprave.
76. U prilog ovom utvrđenju, Sud podseća da je presuda ESLJP-a *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije*, na koju se pozvao i u slučajevima bivšeg preduzeća „Agimi“, konkretno utvrdila da je rasprava nužna u okolnostima koje obuhvataju potrebu za razmatranjem pravnih i činjeničnih pitanja, uključujući i predmete u kojima je potrebna ocena da li su niži organi pravilno ocenili činjenice.

Ovo posebno važi u okolnostima u kojima rasprava nije održana ni pred nižom instancom, kao što je slučaj u okolnostima slučaja podnosioca zahteva.

77. Na kraju, Sud takođe naglašava činjenicu da Žalbeno veće nije obrazložilo “*odustajanje od rasprave*”, već se samo pozvalo na stav 1. člana 69. Aneksa Zakona br. 06/L-086 o Specijalnoj Komori Vrhovnog suda. Ovaj član, kao što je prethodno objašnjeno, samo utvrđuje nadležnost Žalbenog veća da odlučuje o održavanju rasprave na osnovu sopstvene inicijative ili na zahtev stranke. Predmetna presuda ne sadrži nikakvo dodatno objašnjenje u vezi sa odlukom Žalbenog veća da “*odustane od rasprave*”. U tom kontekstu, Sud naglašava da se na osnovu sudske prakse ESLJP-a, prilikom ocene navoda koji se odnose na izostanak rasprave, mora razmotriti i da li je odbijanje da se održi takva rasprava opravdano.
78. Prema tome, i u zaključku, Sud, uzimajući u obzir (i) da činjenica da podnosilac zahteva nije izričito tražio održavanje rasprave na nivou Specijalizovanog i Žalbenog veća, ne znači da se isti prećutno odrekao ovog prava, posebno kada se ima u vidu da je isti pokrenuo žalbu pred Žalbenim većem; (ii) takođe, izostanak ovog zahteva ne oslobađa Žalbeno veće od obaveze da oceni nužnost rasprave, štaviše, zbog činjenice da je podnosilac zahteva u svojoj žalbi pred ovim većem precizirao da je odbijeni je njegov zahtev davanjem izjave u vezi sličnu situaciju u predmetu radnikom E. G. u vezi iste privatizacije, čiji je zahtev prihvaćen, (iii) da bi čak i da je podnosilac podneo takav zahtev, isti mogao rezultirati nepostojanjem izgleda za uspeh; (iv) da se pitanja koja su na razmatranju pred Žalbenim većem ne mogu kvalifikovati ni kao isključivo pravna pitanja, niti kao pitanja tehničke prirode, već naprotiv, kao pravna i činjenična pitanja, a čija ocena, na osnovu sudske prakse Suda i ESLJP-a, obuhvata nužnost održavanja rasprave na najmanje jednom nivou nadležnosti; i (v) da Žalbeno veće nije obrazložilo “*odustajanje od rasprave*”, utvrđuje da u konkretnom slučaju nisu “*postojale izuzetne okolnosti koje bi opravdale izostanak rasprave*”, i da je, shodno tome, osporena presuda, odnosno presuda [AC-I-20-0019] Žalbenog veća od 21. januara 2021. godine, u odnosu na podnosioca zahteva, doneta u suprotnosti sa garancijama sadržanim u članu 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.
79. U nastavku, Sud pozivajući se na navod podnosioca zahteva o povredi člana 24. Ustava, u vezi sa članom 1. Protokola br. 12 EKLJP-a, u kontekstu kojeg tvrdi da nije jednako tretiran u odnosu na ostale bivše radnike DP „IPP Suva Reka“ pred Organom za likvidaciju pomenutog DP-a i Specijalizovanog veća.
80. Međutim, Sud, s obzirom na to da je već utvrdio da osporena presuda Žalbenog veća nije u saglasnosti sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP zbog izostanka rasprave, smatra da nije potrebno razmatrati gorenavedeni navod o povredi člana 24. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola br. 12 uz EKLJP, jer se isti može razmatrati i tretirati od strane Žalbenog veća. Takođe i u vezi sa ostalim navodima podnosioca zahteva koji se odnose na povredu člana 31. Ustava zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja odnosno ne razmatranje dokaza podnetih od strane podnositeljke, kao i navod o povredi člana 54. Ustava, Sud smatra da ove navode podnosioca zahteva mora da razmotri Žalbeno veće u skladu sa nalazima

ove presude. Pored toga, s obzirom na to da Žalbeno veće ima punu nadležnost za razmatranje osporenih odluka Specijalizovanog veća na osnovu važećih zakona o PKVS-u, isto ima mogućnost da u drugom stepenu ispravi izostanak rasprave u prvom stepenu.

81. Utvrđenje Suda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, u okolnostima konkretnog slučaja, odnosi se isključivo na izostanak rasprave, kao što je objašnjeno u ovoj presudi i ni na koji način se ne odnosi na i ne prejudicira rezultat merituma slučaja (vidi, slično tome, slučajeve Suda KI145/19, KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, podnosilac zahteva *Et-hem Bokshi i drugi*, citirane u tekstu iznad, stav 83).

Zaključak

82. Sud je u okolnostima ovog slučaja, ocenio navode podnosioca zahteva u vezi sa izostankom rasprave, kao pravom koje je, prema objašnjenjima ove presude, zagarantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.
83. Prilikom ocene predmetnih navoda, Sud je prvo izložio opšta načela koja proizilaze iz sudske prakse ESLJP-a i samog Suda u slučajevima bivšeg preduzeća “Agimi” kao i na slučaj Suda koji se odnose na privatizaciju bivše DP “SHARR” u pogledu prava na raspravu, objašnjavajući okolnosti u kojima je ona nužna, na osnovu, između ostalog, presude Velikog veća ESLJP-a *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije*. Sud je, između ostalog, objasnio (i) da izostanak zahteva stranke za raspravu ne znači nužno odricanje od takvog prava i da ocena uticaja izostanka takvog zahteva zavisi od specifičnosti zakona i posebnih okolnosti slučaja; i (ii) da stranke, u principu, imaju pravo na raspravu na najmanje jednom nivou nadležnosti, osim ako ne “*postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave*”, a koje su, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, u principu, povezane sa slučajevima u kojima se razmatraju “*isključivo pravna pitanja ili pitanja visokotehničke prirode*”.
84. U okolnostima konkretnog slučaja, Sud je utvrdio (i) da činjenica da podnositeljka zahteva nije tražila raspravu pred Specijalizovanim i Žalbenim većem ne podrazumeva njeno odricanje od ovog prava, niti oslobađa Žalbeno veće obaveze da na sopstvenu inicijativu ispita nužnost održavanja rasprave; (ii) da Žalbeno veće nije razmatralo “*isključivo pravna pitanja ili pitanja visokotehničke prirode*”, kao pitanja na osnovu kojih su mogle postojati “*izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave*”, već da je naprotiv razmatralo i činjenična i pravna pitanja; i (iii) da Žalbeno veće nije obrazložilo “*odustajanje od usmene rasprave*”. Imajući u vidu sve ove okolnosti i ostala obrazloženja data u ovoj presudi, Sud je utvrdio da je osporena presuda, odnosno presuda [AC-I-20-0019] Žalbenog veća od 21. januara 2021. godine, doneta u suprotnosti sa garancijama sadržanim u članu 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP u pogledu prava na raspravu.

85. Zaključno, Sud je takođe naglasio (i) da na osnovu važećeg zakona o PKVS-u, Žalbeno veće ima punu nadležnost da oceni odluke Specijalizovanog veća i samim tim, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ima mogućnost ispravljanja izostanka rasprave na nivou nižeg suda, odnosno Specijalizovanog veća; (ii) da nema potrebe za ispitivanjem ostalih navoda podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja odnosno ne razmatranje dokaza podnetih od strane podnositeljke, kao ni navoda o povredi člana 24. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola br. 12 uz EKLJP i člana 54. Ustava jer iste treba da razmotri Žalbeno veće u skladu sa nalazima ove presude; i (iii) da se utvrđenje povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, u okolnostima konkretnog slučaja, odnosi samo na procesne garancije rasprave i ni na koji način ne prejudicira rezultat merituma slučaja.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilu 59 (1) Poslovnika, na sednici održanoj dana 1. februara 2022. godine, većinom glasova,

ODLUČUJE

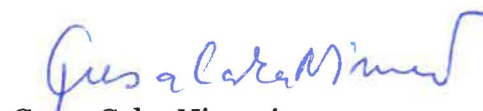
- I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;
- II. DA UTVRDI došlo do povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima;
- III. DA PROGLASI ništavom presudu [AC-I-20-0019] Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 21. januara 2021. godine u odnosu na podnosioca zahteva;
- IV. DA VRATI predmet Žalbenom veću Posebne komore Vrhovnog suda na ponovno odlučivanje u skladu sa nalazima ove presude;
- V. DA NALOŽI Žalbenom veću Posebne komore Vrhovnog suda da do 2. avgusta 2022. godine, u skladu sa pravilom 66 (5) Poslovnika, obavesti Sud o merama koje su preduzete radi izvršenja presude Suda;
- VI. DA DOSTAVI ovu presudu stranama i, u skladu sa članom 20.4 Zakona, objavi istu u Službenom listu;
- VII. Ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE

УСТАВНИ СУД

CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 5. aprila 2022. godine

Ref. br.: UK 1978/22

U skladu sa članom 112. [Osnovna načela] Ustava Republike Kosovo, stavom 1.4 člana 11 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilom 65. (Ispravka odluka) Poslovnika o radu br.01/2018 Ustavnog suda Republike Kosovo, Ustavni sud Republike Kosovo donosi sledeći nalog o ispravci kako bi se ispravila greška u pisanju u objavljennoj presudi u slučaju KI44/21 od 01. februara 2022. godine.

NALOG O ISPRAVCI

**greške u pisanju u
presudi u slučaju KI 44/21 od 01. februara 2022. godine**

1. Dana 01. februara 2022. godine, Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) je proglasio zahtev prihvatljivim i odlučio da utvrdi da je došlo do povrede člana 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP).
2. Dana 14. marta 2022. godine, presuda KI44/21 je preko poštanskih službi uručena Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: PKVS).
3. Dana 15. marta 2022. godine, PKVS, je podnela zahtev za ispravku greške u pisanju u presudi KI 44/21 od 01. februara 2022. godine. Tačnije, PKVS je navela da presuda Suda sadrži tehničku grešku, odnosno da postoji neslaganje između broja presude Žalbenog veća od 21. januara 2021. godine, jer tačan broj presude Žalbenog veća koja se odnosi na podnositeljku zahteva je AC-I-20-0091 a ne AC-I-20-0019.
4. PKVS je tražila da Sud ispravi identifikovanu tehničku grešku u presudi u KI44/21, i utvrdi tačan broj ništavne presude Žalbenog veća PKVS, odnosno presudu AC-I-20-0091 umesto AC-I-20-0019.

5. Sud podseća da uvod presude Suda u slučaju KI44/21 od 01. februara 2022. godine, glasi kao u nastavku:

“PRESUDA

u

slučaju br. KI44/21

Podnositeljka

Besa Sopi

*Ocena ustavnosti presude
AC-I-20-0019 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja
koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju
od 21. januara 2021. godine ”*

6. Sud takođe podseća da izreka presude Suda u slučaju KI44/21 od 01. februara 2022. godine, glasi kao u nastavku:

„I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;

II. DA UTVRDI došlo do povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima;

III. DA PROGLASI ništavom presudu [AC-I-20-0019] Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 21. januara 2021. godine u odnosu na podnosioca zahteva;

IV. DA VRATI predmet Žalbenom veću Posebne komore Vrhovnog suda na ponovno odlučivanje u skladu sa nalazima ove presude;

V. DA NALOŽI Žalbenom veću Posebne komore Vrhovnog suda da do 2. avgusta 2022. godine, u skladu sa pravilom 66 (5) Poslovnika, obavesti Sud o merama koje su preduzete radi izvršenja presude Suda;

VI. DA DOSTAVI ovu presudu stranama i, u skladu sa članom 20.4 Zakona, objavi istu u Službenom listu;

Ova presuda stupa na snagu odmah“.

7. Uzimajući u obzir dopis podnet od strane Žalbenog veća PKVS-a i njegovu konstataciju da je u presudi Suda u slučaju KI44/21 od 01. februara 2022. godine došlo do greške u pisanju, na osnovu pravila 65 Poslovnika o radu, donosi sledeći:

NALOG

- I. Naslov presude KI44/21 od 01. februara 2022. godine se ispravlja kao u nastavku:

“PRESUDA

u

slučaju br. KI44/21

Podnositeljka

Besa Sopi

Ocena ustavnosti presude

AC-I-20-0091 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 21. januara 2021. godine”

- II. Izreka presude KI 44/21 od 01. februara 2022. godine se ispravlja u tučci III. kao u nastavku:

“III. DA PROGLASI ništavom presudu [AC-I-20-0091] Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 21. januara 2021. godine, u odnosu na podnosioca zahteva;”

- III. Stavovi 2, 9, 33, 37, 78, i 84 presude KI44/21 od 01. februara 2022. godine, pod odgovarajućim tačkama se ispravljaju, tako da se broj presude žalbenog veća PKVS „AC-I-20-0019“ zamenjuje brojem presude „AC-I-20-0091”;
- IV. Ovaj Nalog će se priložiti originalnoj presudi Suda u skladu sa pravilom 65 (3) Poslovnika;
- V. Ovaj Nalog će se dostaviti stranama i objaviće se u Službenom listu u skladu sa članom 20 (4) Zakona o Ustavnom sudu;
- VI. Ovaj Nalog stupa na snagu odmah.

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani

